

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/35/2021
Identifikačné číslo spisu:	7218204744
Dátum vydania rozhodnutia:	30.11.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Petříková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:7218204744.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci starostlivosti súdu o maloletú A. Z., nar. L., zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, dieťaťa rodičov matky Q. Z., bývajúcej v S., zastúpenej JUDr. Evou Hencovskou, advokátkou, so sídlom v Košiciach, Bajzova 2 a otca Q. Z. bývajúceho v S., toho času v S., zastúpeného JUDr. Ivetou Rajtákovou, advokátkou, so sídlom v Košiciach, Štúrova 20, o uloženie povinnosti informovať, vedenej na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 43P/110/2018, o dovolaní otca proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 30. októbra 2019 sp. zn. 8CoP/128/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice II (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 31. januára 2019 č. k. 43P/110/2018-99 uložil otcovi povinnosť informovať matku vždy k 1. a 15. dňu každého kalendárneho mesiaca v kalendárnom roku o zdravotnom stave maloletej A., nar. L., vrátane informovania o už absolvovaných vyšetreniach s uvedením ich výsledkov, o plánovaných lekárskech prehliadkach, o odborných vyšetreniach s uvedením termínu, miesta a času lekárskej prehliadky, odborného vyšetrenia, o plánovaných ošetreniach a o očkovaníach s uvedením termínu, miesta, času ošetrenia, očkovania, o ochorení dieťaťa s uvedením symptómov, vyšetrení a ich výsledkov, diagnózy a liečby vrátane poskytnutia kópií všetkých vystavených lekárskejších správ maloletej, o aktivitách maloletej v jasliach, o priebežných výsledkoch a hodnoteniach maloletej, o osobných potrebách maloletej, ako aj bezodkladne o ďalších podstatných a mimoriadnych veciach týkajúcich sa maloletej, a to na mailovú adresu matky - S.. Zároveň uložil otcovi povinnosť informovať matku o pobyte maloletej A., nar. L. dlhšom ako 3 dni mimo miesta obvyklého pobytu maloletej s uvedením miesta pobytu a o vycestovaní maloletej do zahraničia s uvedením dôvodu vycestovania do zahraničia, miesta pobytu a dĺžky trvania pobytu v zahraničí na mailovú adresu matky - W. a to vždy k 1. a 15. dňu toho-ktorého mesiaca. Náhradu trov konania účastníkom nepriznal.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj ako „odvolací súd“) rozsudkom z 30. októbra 2019 sp. zn. 8CoP/128/2019 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a matke nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že po dôslednom posúdení zisteného skutočného stavu veci a vyhodnotení vykonaného dokazovania dospel rovnako ako súd prvej inštancie k záveru, že v prejednávanej veci je potrebná ingerencia súdu vo forme uloženia povinnosti otcovi podávať informácie matke o maloletom dieťati a stotožňuje sa aj s jej uloženým rozsahom, keďže vzťahy medzi rodičmi sú značne komplikované, rodičia úplne odlišne hodnotia tie isté situácie, nota bene je zrejmé, že sami sa nie sú schopní dohodnúť. K odvolacej námietke otca týkajúcej sa porušenia jeho procesných práv v súvislosti s pojednávaním v jeho neprítomnosti, odvolací súd uviedol svoje zistenia. Z obsahu spisu mal odvolací súd za preukázané, že súd prvej inštancie nariadil vo veci pojednávanie na 31. januára 2019 a predvolal naň účastníkov ako aj ich právnych zástupcov v dostatočnom časovom predstihu. Podaním z 21. januára 2019 (správne má byť 28. januára 2019 - poznámka dovolacieho súdu) právna zástupkyňa otca ospravedlnila jeho neúčast' na pojednávaní pre jeho pobyt v Ruskej federácii z dôvodu potreby obnovenia víz, pričom nežiadala súd o jeho odročenie. Uviedla len, že dáva súdu na zváženie, či bude za týchto okolností vykonanie pojednávania účelné a efektívne. Žiadne potvrdenie o pobyte mimo územia Slovenskej republiky a dôvodoch tohto pobytu otec doposiaľ nepredložil. Odvolací súd konštatoval, že zo zistených skutočností vyplýva, že predvolanie na pojednávanie bolo odvolateľovi doručené včas. Právna zástupkyňa otca nenavrholo odročenie pojednávania a na pojednávanie sa otec osobne nedostavil. Súd prvej inštancie podľa § 180 CSP rozhodol uznesením, že sa bude pojednávanie konať v neprítomnosti otca. V tejto súvislosti odvolací súd konštatoval, že na pojednávanie sa dostavila právna zástupkyňa otca, preto nebolo dôvodu, aby sa konajúci súd s takouto neprítomnosťou zastúpeného účastníka osobitne vysporiadal, keďže treba mať za to, že otec sa na pojednávanie dostavil prostredníctvom svojej zástupkyne, a teda bol jej prostredníctvom na pojednávaní prítomný. Zdôraznil, že súd je v konaní vo veci starostlivosti o maloleté dieťa podľa citovaného zákonného ustanovenia § 31 CMP povinný postupovať aj bez procesnej iniciatívy účastníkov, teda aj v ich neprítomnosti. Je tomu z dôvodu, že ochrana subjektívnych práv musí byť v tomto type konania rýchla a účinná. Na základe uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že neboli splnené predpoklady upravené v § 183 CSP (návrh strany a dôležité dôvody) pre to, aby súd vo veci mohol odročiť pojednávanie, a zároveň, že boli splnené podmienky, aby súd v konaní pokračoval a vo veci rozhodol aj v neprítomnosti odvolateľa (§ 31 CMP); nota bene súd prvej inštancie postupoval v súlade so zákonom, nedopustil sa procesného pochybenia, ktorým by odvolateľovi znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a v konaní súdu prvej inštancie nedošlo k vadám, ktoré by mali za následok iné rozhodnutie vo veci. Vo vzťahu k odvolacím námietkam otca ohľadom nevykonania navrhnutých dôkazov súdom prvej inštancie vyžiadaním si záverečnej správy výchovného opatrenia uloženého rodičom v konaní vedenom pod sp. zn. 14P/266/2017 odvolací súd uviedol, že túto odvolaciu námietku hodnotí ako irelevantnú, nakoľko z obsahu spisu je zrejmé, že súd prvej inštancie mal dostatok podkladov na zistenie skutočného stavu veci vo vzťahu k predmetu konania, pričom otcovi nič nebránilo, aby predmetnú správu sám predložil. V tomto smere odvolací súd uviedol, že ani v mimosporovom konaní nie je povinnosť prvoinštančného súdu zisťovať skutočný stav veci bezhraničná. Procesný postup súdu smerujúci k zisťovaniu skutočného stavu veci nie je možné dosiahnuť bez súčinnosti účastníkov konania ako aj subjektov na konaní zúčastnených, preto zákon aj v týchto veciach trvá na naplnení základných procesných povinností - povinnosť tvrdenia právne relevantných skutočností a dôkaznú povinnosť. Zisteniu skutočného stavu veci preto zodpovedá zistenie takých skutočností, ktoré z hľadiska právnej normy smerujú k potvrdeniu oprávnenosti a správnosti uplatneného nároku. Postačuje, ak vyjadrujú určitú mieru pravdepodobnosti existencie právne relevantných skutočností pre posúdenie veci, teda sumár zistení, ktoré sa čo najviac približujú k materiálnej pravde. Súčasne platí, že účastník konania, ktorý nedôsledne splní svoje procesné povinnosti - povinnosť tvrdiť právne relevantné skutočnosti a povinnosť tieto preukázať sa nemôže následne v konaní brániť tým, že vinou súdu nebol zistený skutočný stav veci. Na tomto skutkovom základe aj odvolací súd konštatuje, že na strane otca nebolo preukázané, že by matke informácie o maloletej poskytoval, pričom otcovi nič nebránilo, aby plnenie tejto povinnosti preukázal v podanom odvolaní (napr. výpisom sms komunikácie) a išlo by o relevantný odvolací dôvod, ale svoju odvolaciu argumentáciu a obranu sústredil na tvrdenia, nespôsobilé privodiť zmenu napadnutého rozhodnutia odvolacím súdom. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny

potvrdil.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal otec maloletej (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie. V dovolaní poukázal na § 420 písm. f/ CSP. Mal za to, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Dôvodil, že mu bola odňatá možnosť, aby bol v konaní pred súdom vypočutý, čím súd nemohol v danej právnej veci zistiť skutočný stav veci v zmysle § 35 CMP. Navrhol, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Matka maloletej a kolízny opatrovník sa k dovolaniu nevyjadrili.

5. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (zákon č. 160/2015 Z. z., ďalej aj „CSP“), ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“ alebo ako „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 424 CSP) a to oprávneným subjektom (§ 427 CSP), zastúpeným podľa § 429 ods. 1 CSP skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti, pričom zistil, že dovolanie nie je dôvodné.

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

8. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

10. Z obsahu podaného dovolania vyplýva, že dovolateľ v rámci svojho dovolania poukázal na § 420 písm. f/ CSP. Namietal nesprávnosť procesného postupu spočívajúcom v odňatí možnosti, aby bol v konaní pred súdom vypočutý, čím súd nemohol v danej právnej veci zistiť skutočný stav veci v zmysle § 35 CMP. Navrhol, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

11. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

12. Vo vzťahu k námietke týkajúcej sa nesprávneho procesného postupu spočívajúceho v tom, že súd prvej inštancie neodročil pojednávanie za účelom zistenia skutočného stavu veci v zmysle § 35 CMP, dovolací súd uvádza, že zo spisového materiálu vyplýva, že súd prvej inštancie nariadil vo veci pojednávanie na 31. januára 2019. Dovolateľ prostredníctvom svojej právnej zástupkyne podaním z 28. januára 2019 (č. 1. 87 spisu) ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní z dôvodu jeho pobytu v Ruskej federácii, pričom z obsahu tohto podania nevyplývalo, že by dovolateľ žiadal odročenie tohto pojednávania. Dovolateľ dal v tomto podaní apel na súd prvej inštancie, aby zväzil odročenie pojednávania za účelom efektívnosti. Odvolací súd obratom mailovou poštou oznámil právnej zástupkyňi otca, že žiadosť o odročenie pojednávania neakceptuje. Právna zástupkyňa otca obratom súdu oznámila, že ani nežiadala odročenie pojednávania (č. 1. 90 spisu).

13. Podľa § 183 ods. 1 CSP pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov. Pojednávanie môže byť na návrh strany odročené len vtedy, ak sa strana alebo jej zástupca z dôležitých dôvodov nemôže dostaviť na pojednávanie a zároveň od nich nemožno spravodlivo žiadať, aby sa na pojednávaní nechali zastúpiť.

14. Dovolací súd konštatuje, že podanie z 28. januára 2019 nesmerovalo k odročeniu pojednávania, a ani takýto návrh z tohto podania nevyplýva. To znamená, že súd nemal právny dôvod toto pojednávanie odročiť. Okrem iného, predvolanie na pojednávanie bolo dovolateľovi doručené včas. Dovolateľ, ako to vyplýva z podania, nenavrhol odročenie pojednávania z dôvodu jeho neprítomnosti. V deň pojednávania bol dokonca zastúpený právnou zástupkyňou, ktorá bola na pojednávaní prítomná. Z týchto dôvodov má dovolací súd za to, že nebol daný právny dôvod, a ani neboli splnené podmienky vyplývajúce z § 183 CSP, na odročenie pojednávania za účelom výsluchu dovolateľa.

15. Podľa § 185 ods. 1 CSP súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná.

16. Podľa § 187 ods. 2 CSP dôkazným prostriedkom je najmä výsluch strany, výsluch svedka, listina, odborné vyjadrenie, znalecké dokazovanie a obhliadka. Ak nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd.

17. Podľa § 35 CMP súd je povinný zistiť skutočný stav veci. V tejto súvislosti dovolací súd upozorňuje na to, že zisteniu skutočného stavu veci zodpovedá zistenie takých skutočností, ktoré z hľadiska právnej normy smerujú k potvrdeniu oprávnenosti nároku. Z tohto pohľadu dovolací súd poukazuje na vykonané dokazovanie - výsluch matky, výsluch právnej zástupkyne otca, výsluch kolízneho opatrovníka a listinné dôkazy nachádzajúce sa v súdnom spise. Dovolací súd má za to, že súdy mali dostatok podkladov na zistenie skutočného stavu veci v tomto konaní. Dovolací súd zároveň považuje za potrebné poznamenať, že ustanovenie § 420 písm. f/ CSP vyjadruje, že konanie ako celok musí vykazovať znaky spravodlivosti, pričom nestačí jedna izolovaná vada na uplatnenie dovolania, a naopak. Dovolací súd má za to, že uvedeným procesným postupom odvolacieho súdu nedošlo k zásahu do práva na spravodlivý súdny proces, ktorý by mal za následok vadu namietanú dovolateľom.

18. Vzhľadom na uvedené, nakoľko dovolanie dovolateľa vyplývajúce z § 420 písm. f/ CSP nie je dôvodné, dovolaciemu súdu neostávalo iné, ako dovolanie ako procesne neprípustné podľa § 447 písm. c/ CSP odmietnuť.

19. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

20. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.